

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА
ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р.

№ 33 (1686).

30 ЖОВТНЯ 1987 РОКУ.

Ціна 2 коп.

29 жовтня —
День
народження
Ленінського
Комсомолу

Рішення XXVII з'їзду КПРС — в життя!

*Комсомольці! Юнаки і
дівчата! Оволодівайте
спадщиною великою Леніна!
Вчіться працювати високо-
ефективно, творчо, активно!*

(13 Закликів ЦК КПРС)

НАРОДЖЕНИЙ РЕВОЛЮЦІЄЮ

Полум'ям соціалістичної революції осяяне народження комсомолу. Під керівництвом ленінської партії більшовиків революційні спілки робітничої і селянської молоді об'єдналися в одну організацію. Сталося це в переддень Великої Жовтневої соціалістичної революції.

На I Всеросійський з'їзд спілок робітничої і селянської молоді, який відкрився 29 жовтня 1918 року, з областей і губерній, з районів, вільних від окупації військами інтервентів та білих армій, до Москви приїхали представники юнацьких організацій — 176 делегатів з вирішальним і 19 з дорадчим голосами. Вони представляли 22,1 тисячі членів молодіжних спілок. Серед делегатів був також посланець молоді з України, окупованої в той час кайзерівськими військами.

Бурхливою овацією зустрів з'їзд пропозицію про обрання В. І. Леніна почесним головою з'їзду.

Заслухавши доповідь Голови ЦК РКП(б) О. Ярославського, з'їзд висловив свою солідарність з робітничо-селянською владою в її боротьбі за комунізм і ухвалив програму організації, якій було дано назву РКСМ. Основна теза цієї першої програми комсомолу живе й донині: залучення робітничої і селянської молоді до активного будівництва Країни Рад.

В. І. Ленін уважно стежив за роботою з'їзду і 4 листопада 1918 року прийняв його делегацію. В ході розмови Володимир Ілліч цікавився буквально всіма гранями діяльності комсомолу, життя, праці і боротьби молодого покоління, докладно пояснив завдання РКСМ, обіцяв комсомольським організаціям активну допомогу й підтримку партії. Головне, чого навчав Ілліч молоді, — це науки діяти.

Вся історія ВЛКСМ, його XX з'їзд показують нам несхитну вірність комсомолу — помічника й резерву партії — основоположним принципам її життя й діяльності.

В. ОЛЬШЕВСЬКИЙ,
студент IV курсу істфаку заочного навчання, делегат XXV з'їзду ЛКСМ України.

Коли другокурсниця Алла Кудлай прийшла в лабораторію при кафедрі експериментальної фізики, до неї ніхто не поставився серйозно. Не жінка це справа — слюсарювати, майструвати і т. д., — а без цього жодної деталі не виготовиш. Знову таки швидше жартома, ніж серйозно, запропонували їй виготовити якусь нескладну річ. Дівчина впоралась із завданням просто-таки блискуче. Відтоді й пішло. Алла активно включилась у роботу, пов'язану з дослідженням в сонячній енергетиці.

— Дуже серйозна дівчина, — каже про неї Павло Андрійович Віктор, — насамперед думає про діло. В роботі безвідмована, незалежно від того, подобається їй робота чи ні.

Павло Андрійович розповів, як у пору літньої практики Алла попросила доручити їй роботу, пов'язану з електронікою. Їй довірили виготовлення окремих блоків для нового практикуму на кафедрі експериментальної фізики.

Та не тільки електронікою обмежуються інтереси Алли Кудлай. Вона ще й завзятий турист і фотограф, палий аматор самодіяльної пісні. Не уникає громадської роботи, зокрема вже двічі останнім часом була учасником роботи виборчої комісії.

Життя, виповнене по вінця, дні, розписані до хвилин, без простоїв і найменшої розслабленості, — ось яне життя їй до душі.

Ю. ВІНОГРАДОВ.

На знімку: викладач П. А. Віктор і студентка V курсу фізфаку Алла Кудлай вивчають нову електронну схему; Алла Кудлай розпочинає експеримент; з подругами в лабораторії на відпрацюванні фізичного практикуму; улюблене захоплення — фотографія.

Фото В. ПАЩУКА.

комсомольці 80-х

Бути в авангарді перебудови

анкета «ЗНК»

Що таке «хорошо»?

З нагоди Дня народження Всесоюзної Ленінської Спілки Молоді «ЗНК» запропонувала прес-анкету: Які зміни сталися в комсомольському житті вашої групи, курсу і факультету після XX з'їзду ВЛКСМ; Чи є «перші ластівки» перебудови у ваших організаціях!

До публікації взято найхарактерніші відповіді.

— Після XX з'їзду ВЛКСМ, — розповідає третьокурсниця механіко-математичного факультету Марина Лернер, — на курсі відбулися комсомольські збори. Пройшли вони так бурхливо і жваво, як не проходили ні разу за час мого навчання в університеті. Йшов активний обмін думками з багатьох найпекучіших проблем, висловлювалось чимало критичних зауважень на адресу комсомольських органів курсу. Дійшли спільної думки: потрібні справжні комсомольські ватажки, авторитетні серед студентів люди, здатні повести за собою інших. І все це не залишилося, як часто бувало раніше, тільки добрими побажаннями. Невдовзі відбулися вибори комсоргів, що проходили на засадах найширшої демократії. Обрано було також нового секретаря комсомольської організації курсу. На жаль, показати себе, як слід, наші нові обранці поки що не встигли: майже одразу після виборів розпочалася літня екзаменаційна сесія, і всі, як кажуть, поринули в неї з головою. Далі — третій трудовий семестр, канікули, збирання врожаю на колгоспних і радгоспних полях. Недавно в університеті розпочалися вже нормальні заняття, ми знову всі разом. Наші надії, що поклалися на нових комсомольських ватажків, тепер, сподіваємося, здійсняться.

У цілком протилежному ключі на запитання прес-анкети відповіла студентка того ж таки факультету Світлана Зубкова. Жодних зрушень на крає, жодних обнадійливих ознак перебудови вона поки що не бачить. І наводить на підтвердження цієї тези свої спостереження з осінніх польових робіт в Ізмаїльському районі (село Озерне). Радгоспне керівництво тут не тільки не подбало хоч про елементарні

умови життя, харчування і відпочинку своїх помічників, а не спромоглися навіть на організацію їхньої нормальної роботи. Дійшло навіть до того, що студентам досі не сплатили зароблених грошей.

Звичайно, студентка має рацію: ознак перебудови у господах, де вона та її товариші працювали недавно, справді, не видно. Але ж мова не про господарство, а про сучасну молоду людину, про комсомольця — майбутнього вчителя. Яку роль та місце відводить він собі в революційному процесі перебудови, що охопив зараз всю країну? Споживацьким настроям тут простору нема. Що значить: радгоспне керівництво не спромоглося організувати студентів, не подбало про те, не дало нічого?

Чітку відповідь на це дає член комітету комсомолу університету студент II курсу історичного факультету Олександр Дунаєв:

— Ще до XX з'їзду ВЛКСМ комсомольці істфаку висунули проект створення студентського деканату, а щодо організації життя, то гуртожиток № 2 вже тривалий час працює на засадах студентського самоврядування. Весь штат гуртожитку тут — студенти. На засадах самоврядування діяв і студентський загін під керівництвом Е. Щеглова. І не було жодних нарікань на неорганізованість роботи й побуту.

Та й про організацію змістовного дозвілля комсомольці істфаку більше добають самі, аніж чекають допомоги від когось. Варто згадати тільки про клуб «Диваки», що здобув славу не тільки в стінах університету, а й поза його межами.

Як бачимо, відповіді на прес-анкету — «хороше і різне». Якщо розвинути ідею, закладену у віршах В. В. Маяковського, треба визнати, що незважаючи на прями протилежні думки про хід перебудови в комсомолі, чітко видно живу зацікавленість комсомольців, турботу про успіх нашої загальної справи. А це — найголовніше.

С. Филиппук,
студент.

25 студентів — філфаку, РГФ, юрфаку та біофаку з III—IV курсів, 25 молодих хлопців і двоє дівчат. Це будзагін «Олімп», базовий загін філфаку. Є щось мужнє, воїнське, спортивне в цьому слові — загін. Це група людей, якій довірено виконання спільного завдання, і лише тоді це завдання буде успішно виконане, коли між товаришами пануватиме злагода. Загін — не підпорядкування особистих своїх інтересів громадським, загін — це усвідомлення того, що твої особисті інтереси збігаються з інтересами всіх.

потреби. Тут цілковита автономія з усіма наслідками, що випливають з цього. В нашому розпорядженні техніка: екскаватор, зварювальний апарат, компресор і певна річ, ВСЛ (велика совкова лопата). Але керують технікою місцеві «технарі», не ми. Робочий день у них нормований. Особливою ладністю і ґрудовим завзяттям ці люди не відзначаються. Виникали конфлікти. Ми їх долали. Самі, як і годиться робітникам, заінтересованим у кінцевому результаті своєї праці.

Ми мали освоїти 200 тисяч карбованців при фонді

великим загонам, то на виробництво у нас практично не лишилося б часу. Засуджуючи формалізм і начотництво, ми культивуємо їх у житті послідовно й наполегливо. Пам'ятаючи вказівки комітету комсомолу, часом ідемо до якоїсь виробничої організації, щоб запропонувати свої послуги в суспільно-політичній роботі. Найчастіше нам відповідають: нам потрібні ваші руки, а не ваші лекції. Проте, суспільно-політичні договори підписуються. І починається новий виток самообману.

ДОВІДКА ПРО ЧУЙНІСТЬ
Наведу ще один невелич-

ЗАГІН

Ніхто нікого силою до студентського будівельного загону не тягне, особливо до такого, як «Олімп». Бути його бійцем — і приємно, і почесно. Про це сьогодні наша розповідь. А оповідач — командир загону, четвертокурсник юридичного факультету Юрій Циконя.

ДИПЛОМАТИ І КВАРТИР'ЕРИ

— Знаєте, з чого взагалі починається будзагін? (Я чесно признаюсь, що не знаю). Він починається з дипломатії.

Протягом березня йде укладання спеціальних договорів із зацікавленими організаціями. На місяць, часом за тридцять земель, виїждять наділені повноваженнями командири загонів. Там, на місці, обумовлюється все: обсяг та характер робіт, фонд заробітної плати, нюанси побуту, оплата дороги тощо. Через два місяці, в травні, командири знову їдуть на майбутній об'єкт, щоб перевірити готовність замовника: чи є техніка, будматеріали і т. д. Наприкінці червня на місце робіт прибувають квартир'єри для підготовки загонів побутових умов. Потім уже йде загін.

Цього року в квартир'єрах особливої потреби не було: житимемо, сказали нам, у гуртожитках, харчуватиметься у їдальні.

Ідалені на цьогорічному місці нашої роботи виявилось незвично багато. Так багато, що, прокладаючи телефонні комунікації (а саме в цьому й полягало наше завдання), ми снідали в одній їдальні, а на обід прокладали траншею до другої. Так що, коли хочеш вчасно попоїсти, не лінься.

НИЖНЕВАРТОВСЬК: ПОЕЗІЯ І ПРОЗА

Наш «Олімп» працює саме тут, хоч контора замовника в Сургуті. Замовник — це ПМК ВТУЗ. Ми звернули увагу, що тут якимось особливо люблять всілякі скорочення та аббревіатури. В цьому, очевидно, є рація, бо розшифрування, як у нашому випадку, позбавить загадкові назви якогось романтичного ореолу. Подумаєш, пересувна механізована колона! От якби — проблеми мирних контактів, або, скажімо, продаж магічних кристалів... Або ВТУЗ. Але це не вищий технічний учбовий заклад, це — виробничо-технічне управління зв'язку.

Втім, зачекайте. Без романтики не обходиться. Хіба це не романтично, що Нижневартовськ улітку відрізаний від Сургута непрохідними болотами. Зв'язок з начальством — від нагоди до нагоди. Матеріали, техніку й цінні вказівки сплавають частіше річкою. Так що поняття «впровадження самоврядування» тут недоречно. Впроваджувати його нема

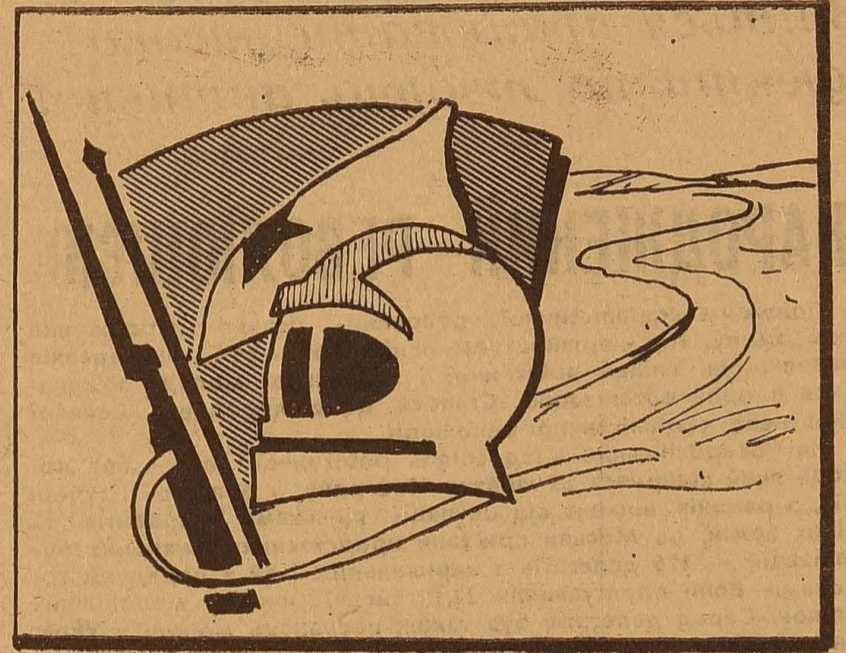
заробітної плати 31—32 тисячі. Ми їх освоїли. Заробили приблизно по тисячі карбованців. Чесно і самостійно заробили. Але про це далі.

У вихідні дні виїздили в тайгу, на озера. Ловили рибу, варили юшку. Наприкінці серпня збирали клюкву, кедрові шишки. Дехто зв'язався й на гриби, але коли їх оглянули прискіпніше,

кий епізод із життя «Олімпу». Мені здається, він дуже добре ілюструє, як окремі «заходи» формалістичного плану доводять до абсурду потрібну ідею.

Як і інші будзагони, ми придбали для підшефної школи невеличку бібліотеку (15—20 книжок).

— Молодці, — сказав нам директор школи, — ве-

то з'ясувалося що назбирали самих поганок. Що ще? Годували комарів.

ТАЙГОВИЙ ФЕСТИВАЛЬ

Тут, у Нижневартовську, працювало сорок студентських будзагонів: з Москви і Києва, Мінська і Єревана, Кургана й Сумгаїта і т. д. Вони й стали учасниками імпровізованого фестивалю. Підбиваючи його підсумки, журі брало до уваги як виробничі показники, так і виступи художньої самодіяльності, результати спортивних змагань, виконання конкурсних завдань (політплакат, стінгазета, санбюлетені).

Відверто кажучи, ми не добились в останньому особливих досягнень. Щоправда, наша стінгазета зайняла призове місце. Вдалим виявився і наш політплакат. Він явно перевершував інші, але чомусь не привернув уваги журі. Може, тому, що виходив поза рамки стандартного?

Історія з цим плакатом наводить на роздуми зовсім іншого плану. А саме: якби суспільно-масовою роботою займатися так, щоб добиватися найкращих успіхів, то на виробничі справи просто не лишилося б часу. Умови й характер нашої роботи були специфічні. Це був не цех — прийшов, увімкнув, спиндиль закрутився, — урал! Поки техніку приженуть, поки матеріали підвезуть, поки те та се, вже й обід...

А якби ми займалися ще й створенням дитячих майданчиків, лекційного пропагандою, формуванням оперзагонів і багато чим іншим, що регламентується буді-

лике вам спасибі! Це по-комсомольському!

Ми знітилися:

— Знаєте, нам потрібна довідка: одержали, мовляв, вищеназвані від нижчепідписаних.

Директор аж сторопів. А нам соромно. Соромно за тих, хто придумує звітність і в справах чуйності.

Ви думаєте, це все? Аж ніяк. Нас іще висварили за те, що літературу ми закупили не в регламентованому магазині. Виявляється, є «спеціально затвержені» набори книжок, а ми дібрали те, що нам здалося цікавим.

ФІНАНСИ І РОМАНСИ

Боюся когось із своїх товаришів особливо вирізати. Ні, не перехвалити боюся. Ми ж — одне ціле, як його розірвати? Всі працювали добре. От я й називатиму всіх, а ви перервіть цей список, де захочете. Саша Черних (комісар загону), Коля Карпов, Славко Канавцев, Коля Запорожець, Володя Попсуй... Студенти-біологи з Кореї — Лі Гван Зун, Джан Чун Гір, Зо Нам. Дівчата — Лена Лазарева і Наталя Скрипчинська. Поїхали з нами як куховарки, та невдалося їм продемонструвати свої кулінарні здібності: загін, як уже мовилось, харчувався в їдальнях.

Що ще сказати? Зріднилися ми в загоні один з одним, зустрічаємося тепер, як найближчі люди. Гроші, знаєте, прийшли — пішли. А людські стосунки, коли всі гуртом, самостійно і чесно, залишаються. І це чи не найкраще, що дає нам загін. Отакі романи.

Записав О. ГУБАР.

диск-кауб

Батьки і діти: чия правда?

ВИЯВЛЕННЮ СПІЛЬНОГО І ВІДМІННОГО У ЦІННОСТНИХ ОРІЄНТАЦІЯХ ДВОХ ПОКОЛІНЬ БУЛА ПРИСВЯЧЕНА АНКЕТА, ЯКУ ЗАПРОПОНУВАЛА ВИКЛАДАЧАМ ТА СТУДЕНТАМ ФАКУЛЬТЕТУ РГФ ДОЦЕНТ КАФЕДРИ НАУКОВОГО КОМУНІЗМУ С. І. ДМИТРИЄВА.

Чим відрізняється сучасний студент від його ровесника 50-х років в інтелектуальному відношенні і здатності підпорядковувати особисті інтереси громадським!

Доцент К. Б. Зайцева:

— В 50-ті роки краще розумілося слово «потрібно». Коли вирішували всім курсом виконати громадське доручення (залишитися, щоб зробити газету, на репетицію англійського театру), то залишалися всі. Всі брали участь в роботі різних гуртків, у випуску англійської газети, в роботі Комсомольського прожектора.

В колгосп їхали всім курсом, і було відчуття, як тепер (видкажи навіть хворі), хоч мови для проживання в селі

були набагато гірші, ніж сьогодні.

У сучасного студента більше інтелектуальних здібностей, хоч і менше він їх реалізує, — є дані, але немає вміння їх докласти. Але, якби молоді покоління у всьому поступалося попередньому, то зупинився б соціальний прогрес.

Студент IV курсу С. Артаров: — Вважаю, що покоління 50—60-х років було багатшим від нас у духовному відношенні. Воно висунуло Шукшину, Вознесенського, Висоцького.

Інтелект... Ми, безумовно, більш поінформовані. Але ж інтелект передбачає не лише нагромадження знань, але і їх віддачу. Якою вона буде? [Закінчення на 4-й стор]

не згоден-заперечуй АЛЬТЕРНАТИВА БЮРОКРАТІЇ

Система керування нашою комсомольською організацією, всією нашою роботою — це система адміністративно-бюрократична. Склалася вона від давна, і в роки, коли політична активність нашої молоді була невисока, працювала. А коли на чолі бюрократичної піраміди опинялась людина, яка могла напнути віжки та ще й ляснути батоном, система навіть досить успішно виконувала свою основну функцію — розширене відтворення показників звітності.

В чому ж це коріння бюрократизму, чому система перетворилась на механізм гальмування на сучасному етапі?

Гадаю, багато що нам пояснить теоретико-системний аналіз бюрократизму, що його дав професор А. І. Уйомов.

Можливість виникнення бюрократизму має кожна система керування. Умовами для цього є відокремлення системи керування від системи, якою керують, і складність організації системи.

У кібернетиці відомий принцип необхідної різноманітності, що його відкрив Ешбі. Згідно з ним різноманітність керівної системи повинна бути не меншою за різноманітність керованої. Складність же є одним з показників різноманітності.

Таким чином, керування складною системою з одного центру перетворюється на нерозв'язну задачу, для розв'язання якої керівна система намагається спростити керовану — звідси тенденція до уніфікації, формалізму, до впровадження стандарту в підпорядкованих ланках. З іншого боку, система керування намагається сама ускладнитись до рівня керованої — звідси характерні для бюрократизму тенденції до кількісного зростання апарату управління, ускладнення організації, поява нових рівнів ієрархії. Ви тільки подумайте: на факультеті в нас понад 200 різного роду «зав'язаних» активістів — члени бюро груп, члени бюро курсів, члени комітету комсомолу факультету! За такої чисельності і такої результативності на «виході» мимоволі виникають сумніви в ефективності бюрократичної системи.

Навесні, під час звітно-виборних зборів, наш курс визнає роботу бюро курсу незадовільною. Коли ж почали розглядати роботу членів бюро персонально, то стягнення наклали лише на трьох, а всі інші зі своїми обов'язками справлялися ніби нормально.

В чому ж річ? А в тому, що наша боротьба з бюрократією, формалізмом і начотництвом спрямовується на субстрат, на елементи системи, тоді як вістря боротьби повинне спрямовуватися проти структури!

Особливо чітко негативні риси бюрократичної системи проступають у факультетській комсомольській організації. Адже факультет — це система гетерогенна, багатшарова, зі слабкими зв'язками. Отже, до краю централізована система тут просто безглузда. Тож основна увага повинна приділятися комсомольській роботі в учбовій групі.

Чудовий приклад системи з таким типом управління дає така складна система, як наш власний організм. Процес саморегуляції забезпечує узгодженість і надійність функціонування всіх підсистем організму, пристосування його до найрізноманітніших умов середовища. Важко уявити, що було б з нами, якби всіма процесами керувала тільки центральна нервова система!

О. ПИЛИПЕНКО,
студент IV курсу мехмату,
голова політклубу
факультету.

Он стоял на трибуне III. Все-российского съезда Советов молодой, обаятельный, с открытым лицом и ясными глазами. Поэт, журналист, драматург, «неистовый репортер» Джон Рид. Он обещал делегатам съезда рассказать у себя на родине правду о русской пролетарской революции.

яньским восстанием Мексику. Четыре месяца делит он с повстанцами все тяготы боевого похода. Герой книги Рида «Восставшая Мексика» — народ, простые пеоны.

Едва вернувшись домой, Рид отправляется в другую горячую точку Америки — штат Колорадо, где каратели учинили кровавую расправу над бастовавшими шахтерами. Кор-

Легендарный Джон Рид

(К 100-летию со дня рождения).

Джон Рид родился в состоятельной семье. Получил образование в Гарвардском университете. Рано начал сотрудничать в крупных газетах и журналах. Критика сразу отметила молодой талант, и к Риду пришла известность. Казалось, ему обеспечена карьера преуспевающего буржуазного литератора. Но Рид обладал острым критическим умом и честным, прямым характером. Он видел фальш и лицемерие буржуазной культуры, пороки и язвы капиталистической системы. В 1913 г. Рид едет корреспондентом в охваченный стачкой Патерсон. Вместе с бастующими он был арестован и приговорен к 20 дням тюрьмы. В очерке «Война в Патерсоне» Рид ясно и четко определил свою позицию защитника борющегося пролетариата.

В том же 1913 году Рид спешит в охваченную крестьян-

респонденции Рида «Война в Колорадо» рассказала Америке правду об этом чудовищном преступлении капиталистов.

Начавшуюся летом 1914 года мировую войну Д. Рид сразу охарактеризовал как войну торговцев — он так и назвал одну из своих статей. Он посылает свои корреспонденции из Франции, Германии, с Балкан, в которых клеймит жестокую бессмысленность кровавой бойни.

В 1915 году Д. Рид впервые увидел Россию — Петроград и Москву, а в сентябре 1917 года снова приехал в Питер. В городе чувствовалось дыхание надвигающейся революции, и Рид ринулся в самую гущу происходивших событий. Он был всюду: в Смольном — «центре бури», в Зимнем, где заседали юнкера, в Петропавловской крепости, на фронтовых позициях красных бойцов,

на III съезде Советов, где слушал В. И. Ленина. Он хочет знать все. И серия очерков «Красная Россия», посланных за океан, написана не просто очевидцем — Д. Рид всей душой с теми, кто творит революцию.

...В нью-йоркском порту чуть не с трапа Рид попал в руки полиции, а его блокноты, записные книжки, фотографии и

Я от всей души рекомендую это сочинение рабочим всех стран».

Джон Рид стал одним из организаторов Коммунистической рабочей партии Америки, членом Исполкома Коминтерна. В 1919 году он снова приехал в Москву. Он задумал еще одну книгу о стране своего сердца, как называл он Советскую Россию, и без устали ездил, наблюдая новую жизнь. Но... жизнь распорядилась иначе. Рид заболел тифом и скончался 17 октября 1920 года. Его похоронили как солдата революции, у Кремлевской стены.

Он остался навсегда 33-летним. Молодой, обаятельный, с открытым лицом и ясными глазами. Таким он смотрит на нас с портрета. Наш американский друг-коммунист Джон Рид.

Л. АНТОНОВА,
библиограф НБ ОГУ.

В ОСТАННЮ ХВИЛИНУ...

На розширеному засіданні комітету комсомолу ОДУ секретарем комсомольської організації університету обрано Юрія БОШКА.

Это было интересно

16—19 сентября сего года в Ужгороде состоялся республиканский семинар иностранных учащихся, посвященный 70-летию Великого Октября, в котором приняли участие стипендиаты КМО СССР, обучающиеся в городах Советской Украины, и представители молодежных организаций из разных стран мира.

В числе участников семинара был и студент V курса итфака ОГУ гражданин Демократической Республики Сан-Томе и Принсипи Жозе Виегаш Сантьяго. Его впечатление о пребывании в Ужгороде мы предлагаем читателям «ЗНЖ».

Накануне семинара его участники ознакомились с достопримечательностями и природой Ужгорода и возложили цветы к памятнику основателю Советского государства В. И. Ленину. Мы заслушали три доклада: «Великий Октябрь и прогресс человечества», «Международное молодежное движение на современном этапе и роль студенчества в борьбе за мир», международное положение.

В секционных дискуссиях обсуждались вопросы пролетарского интернационализма, решение национальных вопросов в СССР, молодежные демократические движения и их роль в борьбе за мир. Большой интерес иностранных студентов вызвали доклады, в которых освещались проблемы перестройки в СССР, в частности, ускорения социально-экономического развития советского общества. И это по-

нятно, так как эти проблемы наиболее близки представителям развивающихся стран.

Я участвовал в работе секции развивающихся стран. Без знания их исторического прошлого невозможно понять социально-экономические и политические проблемы их современного развития.

Антинародная политика международного империализма, различные формы неокolonизма, апартеид, провоцирование межнациональной розни, государственный терроризм — все эти проблемы были в центре внимания участников семинара.

Красной нитью через все дискуссии прошла искренняя озабоченность судьбами мира. Делегаты с благодарностью говорили о конструктивной миролюбивой политике советского руководства. По нашему мнению, путь к миру лежит через полное запрещение испытаний ядерного оружия, отказ от милитаризации космоса, реализацию программы освобождения планеты от оружия массового уничтожения, выдвинутые М. С. Горбачевым 15 января 1986 года.

Мы обсуждали и академические проблемы в рамках перестройки советской высшей школы. Эти проблемы касаются и иностранных студентов. Я полагаю, что серьезное внимание должно быть обращено на улучшение воспитательной работы с иностранными студентами. Должен со всей откровенностью сказать, что в этом плане работа комитета комсомола университета оставляет желать лучшего.

Хочу поблагодарить КМО УССР, Одесский городской комитет комсомола и комитет комсомола ОГУ за предоставленную мне возможность участвовать в таком важном семинаре.

ЖОЗЕ ВИЕГАШ САНТЬЯГО,
студент V курса итфака
(Республика Сан-Томе и
Принсипи).

С 18 по 31 июля мы — группа студентов IV курса биологического факультета Одесского государственного университета — проходили учебную практику по специализации в Венгерской Народной Республике. Во время практики мы побывали в научно-исследовательских учреждениях, производственных объединениях, в местах отдыха городов Сегеда, Будапешта, Сарваша. Попытаюсь восстановить встречи, экскурсии тех дней.

18 июля, как говорится, день приезда. Поселили нашу группу во главе с доцентом кафедры физиологии человека и животных Л. И. Семик в общежитие Сегедского университета на Одесской(!) улице.

19 июля ветеран Второй мировой войны дедушка Гизо-баче (так мы его называ-

Незабываемая практика (из записной книжки)

ли) вместе с нашей милой переводчицей и незаменимым гидом Маргет организовали воскресный обед в лесу под Сегедом. Национальное блюдо — паприкаш-черке — готовили все вместе, так что вернее его назвать интернациональным.

Дедушка Гизо-баче владеет немецким и английским языками, поэтому общаться с ним можно было без переводчика. Уезжали мы из леса вечером в чудесном настроении.

В общежитии познакомилась с семьей студентов. Я долго жестами объясняла им, что мне нужен уют, и вдруг слышу по-русски: «Пожалуйста. У нас есть. А вы откуда?..». Оказалось, что они учатся на филологическом факультете, дважды были в СССР.

20 июля. Рабочий день у венгров начинается ранним утром — в 6 часов. Первый этап нашей экскурсии — Сегедский университет, кафедра ботаники и физиологии растений. Чистые, светлые лаборатории, современная аппаратура. Одним из ведущих направлений кафедры физиологии растений является гидропоника. Изучаемые объекты — подсолнечник, акация. Результаты, полученные в ходе опытов, успешно используются на практике.

21 июля. Экскурсия в Сегедский ботанический сад. На его 17 гектарах интереснейшие

представители царства растительного, например, таксодиум (дерево, пускающее воздушные корни во влажной среде), тигровая орхидея, самые различные кактусы (один из них сохранился еще с 1945 года).

После обеда — пешеходная экскурсия по городу. Несколько фактов из истории: после наводнения в 1879 году Сегед восстановлен по единому замыслу. Одна из достопримечательностей города — собор в неороманском стиле. Здесь один из крупнейших в Европе органов.

Вечер провели в кино. Смотрели фильм «Гонимый Франкенштейн» (на английском языке).

22 июля. Экскурсия в город Сарваш, в институт рыбоводства. Пруды его занимают 70 га. В них выращивают стерлядь, карпов, угрей, сомов —

венгры не любят растительноядных рыб. Благодаря выращиванию рыбы, разведению уток, культивированию риса и люцерны институт располагает средствами на научные работы.

23 июля. Посетили биологический центр АН ВНР. Здесь ежегодно проводится стажировка специалистов в области биологии. В лабораториях научно-исследовательских институтов центра решаются вопросы биотехнологии и биорегуляции.

Вечером в парке напротив нашего общежития состоялся фестиваль искусств. Было весело и многолюдно.

24 июля мы побывали в научно-исследовательском институте зерновых культур. Его специалисты успешно сотрудничают с Одесским отделением Всесоюзного селекционно-генетического института.

Вечером нас ждал сюрприз: Маргет взяла билеты в театр. 25 июля. Слушали органную музыку в церкви на Соборной площади. Очень жаль, что концерт длился всего лишь полчаса.

29 июля провели день в Будапеште, а 30-го тепло попрощались с Венгрией.

Ж. БИЛЕНКО,
студентка IV курса
биологического
факультета.

Батьки і діти: чия правда?

(Закінчення.
Початок на 2-й стор.)

Думаю, що на це питання дадуть відповідь учасники аналогічної анкети, яка буде проводитися напередодні, скажімо, 1999 року.

Професор М. Г. Соколянський:

— Сумарне уявлення про інтелектуальний розвиток не обґрунтоване, неправомірне. Більш важливим параметром є бажання пізнавати, ніж сума знань. З бажанням пізнавати 30 років тому справи були набагато кращі, хоч про покоління 80-х я суджу тільки по своїх студентах.

Як ви вважаєте, перевершує чи поступається сучасний студент перед своїм ровесником 50—60-х років у здатності домагатися мети?

Професор В. А. Кухаренко:

— Гадаю, що нинішній студент більш здатен досягти мети, оскільки він — більш практичний, ніж студент 50—60-х років. Тоді наші цілі були високі і ідеальні, прагматичні речі відступали на останній план. Зараз, мені здається, ставляться набагато конкретніші цілі. Вони рідко пов'язані з високими ідеалами, достатньо приземлені. Що сьогодні ми спостерігаємо серед молодого покоління нашої країни? Про людину судять по одязові. Якщо ти прийшов не в тому одязі, ти просто виключаєшся з певного кола. Вважаю це проти природним, безглуздим, зовсім диким, «зигзагом дефіциту», — назвемо це так.

Мені здається, що за останні 20 років, а можливо раніше, основні зусилля значної частини нашої молоді були спрямовані не в той бік. Тому творчий потенціал, який вирує в молодості, на жаль, не знаходить виходу. Але я дуже оптимістично настроєна і мені було б гірко думати, що свіжий вітер змін, який зараз відчувається, не дасть бажаних результатів. Сподіваємось на тих, кому зараз двадцять.

Студент IV курсу А. Суханов:

— Вибачте за різкість формулювань, але становище у нас таке: той, хто не хотів працювати фізично, а розумово не міг, йшов на комсомольську роботу, бо це забезпечувало тепле місце.

Молодь 80-х більше цілеспрямована, ніж її ровесники 60-х років. Проте, самі цілі дійсно стали більш приземленими і банальними, так що досягти їх не важко. А недосяжних цілей ніхто перед собою не ставить. Ось у чому весь трагізм.

Чим відрізняється сучасний студент від свого ровесника 50—60-х років? Перевершує чи поступається йому у добросовісному ставленні до праці?

Доцент В. Г. Зінченко:

— Вважаю, що молодь стає кращою, але це не тому, що я хочу їй полегшити, а тому, що, взагалі, в принципі, люди стали кращими, добрішими, в крайньому разі. Але з іншого боку, я відповів у анкеті, що до праці ставляться зараз гірше, ніж в 50-ті роки. Чому? А тут нічого дивного немає. Справа в тому, що в наші роки, для того, щоб закінчити школу, потрібно було докласти чимало зусиль, тому що в четвертому класі був відсів — для фабрично-заводського навчання, якщо погано навчався — відправляли працювати. В сьомому класі знову відсів, і один десятий клас, як правило, складався з трьох класів, так би мовити з тих, хто вижив. Тоді ніхто не вважав

себе перевантаженим, ніякого питання на цю тему просто не стояло. Люди, якщо вони вступали до вищих учбових закладів, були звичними до праці і могли багато працювати. А зараз школа балує своїх вихованців.

Доцент Д. В. Малявін:

— Вважаю досить природним, що нинішнє покоління поступається своїм батькам у добросовісному ставленні до праці, тому що наші діти не зазнали тих труднощів у житті, які випали на нашу долю, — війна, повсенні роки. Взяти хоча б для порівняння: я отримував стипендію 220 карбованців (22 крб), а зарплата вчителя була 1000 (100 крб). Тоді це було значним стимулом для добросовісного ставлення до навчання і праці. При цьому допомоги від батьків не було.

Думаю, що старше покоління завжди говорить, що воно краще, хоч наша молодь непогана.

Чим відрізняється сучасний студент від свого ровесника 50—60-х років, перевершує чи поступається йому у добросовісному ставленні до громадської роботи?

М. Мармишева, колишній комсорг V курсу англійського відділення.

— Вважаю, що сучасний студент у цьому поступається. Це пояснюється, очевидно, тим, що раніше були живі справи, які хвилювали кожного, і на них комсомольці швидше озивалися. Я не хочу сказати, що в наш час таких справ немає. Але зараз відчувається якась загальна інертність, перевага індивідуальних бажань (частіше небажань).

Сформувалась також звичка до формалізму, заорганізованості. Свою роль в цьому відіграла і школа, де учнів всіляко контролюють і опікують. Це відштовхує від громадської роботи масу комсомольців. Іноді справжня громадська робота підміняється заповненням купи паперів певної форми: здати до такого-то строку, забезпечити явку такої-то кількості людей...

В громадській роботі, як і в будь-якій іншій, має бути елемент творчості, ініціативи, тільки тоді вона може стати цікавою.

Вважаю, що нам не вистачає того ентузіазму, яким були сповнені молоді люди 50-х років. В той час була зацікавленість громадською роботою, менше гучних слів. І тому виникало сумлінне ставлення до дорученої справи.

Чи перевершує нинішня молодь свого ровесника 50—60-х років у відданості комуністичним ідеалам?

І. Маляренко, випускниця факультету РГФ:

У липні — серпні 1986 року я перебувала в Угорщині в СБЗ. У трудовому таборі в місті Сегеді працювала молодь з 17 країн. Нам доводилося іноді довго дискутувати з проблем філософії, політики, способу життя, релігії. Ми переконались, наскільки всетаки сильні у західній молоді антикомуністичні настрої. Як мало нас знають навіть ті, хто ставиться до нас дружньо. В обговоренні гострих політичних питань дійсно виявились наша ідейність, переконаність. Буквально за кілька днів з'явилося вміння сперечатися, переконувати. Можу з усією певністю сказати, що нинішня молодь справді віддана комуністичним ідеалам. І не поступається в цьому своїм батькам.

ЛІТОПИС Університету

Ім'я Ф. О. Бредихіна (1831 — 1904), одного з визначних вчених XIX століття, основоположника кометної астрономії, популярне й шановане в усьому світі. Проте мало кому відомі сторінки його життя, пов'язані з нашим містом, а деякі факти зовсім лишилися поза полем зору дослідників його творчої спадщини і біографів.

Федір Олександрович Бредихін

Федір Олександрович походив з давнього дворянського роду, представники якого відзначилися ще в часи визвольної війни 1613 року. Прадід його служив у Преображенському полку, а дід — у кінній гвардії. Серед предків вченого — відомий запорізький воявода Сидір Білий, який загинув у бою з турецькими військами на Кінбурнській косі. Батько Бредихіна, Олександр Федорович, був заслуженим морським офіцером, учасником боїв за Тульчу і Сілістрію в кампанії 1827—1829 років. На флоті служили майже всі його дядьки, а мати, Антоніда Іванівна, була сестрою адмірала Рогуля, команданта Севастополя в час

його оборони 1855—1856 років. За сімейною традицією, Федір Бредихін збирався стати морським офіцером. Саме з цих міркувань у 1845 році його привезли до Одеси для навчання в «Благородному пансіоні» при Рішельєвському ліцеї: з цього учбового закладу молоді люди виходили цілком підготовленими офіцерами.

Рішельєвському ліцею вчений завдячує знанням мов давньогрецької і латинської,

два вчені мали не тільки тісні наукові зв'язки, а й стали близькими друзями. Завдяки Бредихіну, Одеська обсерваторія була забезпечена об'єктивом для астрографа і спектроскопом.

Ще одна сторінка життя Ф. О. Бредихіна пов'язується з Одесою. 1897 року він прибув до нашого міста на лікування і прожив тут понад рік. Восени 1898 року померла його дружина — близький і відданий друг вченого, і Фе-

дір Олександрович з Одеси поїхав.

Ці короткі одеські епізоди не можуть, певна річ, повною мірою висвітлити життя вченого. Та такого завдання перед собою ми й не ставили. Проте варто доповнити ці нотатки про Ф. О. Бредихіна фрагментом спогадів, що відбили його неповторні риси: «Скромність вченого декому здавалася часом такою, що межує з дивацтвом. Так, наприклад, на численні прохання про надіслання автобіографічних відомостей Бредихін звичайно не відповідав, а особам, які хотіли мати його портрет, пересилав часом перший-ліпший з тих, що нагодився під руку (наприклад, свого брата), що викликало іноді курйозні непорозуміння».

Ю. ВІНОГРАДОВ.

Бібліотечний марафон: перший етап пройдено

Нелегко в це повірити, але й справді абонемент наукової літератури і читальний зал готові прийняти своїх читачів. В понеділок 2 листопада ліве крило наукової бібліотеки починає діяти. Невдовзі має бути відкрито читальний зал і для студентів фізичного, хімічного, історичного і механіко-математичного факультетів.

На жаль, відділ комплектування і каталоги поки ще залишаються на Пролетарському бульварі. Попереду у будівельників ще досить складне завдання: як відомо, праве крило бібліотеки по-

терпіло найбільше. Потрібні будуть і дефіцитні матеріали, і зусилля будівельників.

— Чи задоволені ви якістю ремонту? — запитуємо директора бібліотеки Петра Михайловича Бондаренка.

— В цілому реставрація проведена непогано, і ми вдячні всім, хто зробив свій посильний внесок у відбудову бібліотеки. Отже, ласкаво просимо!

Зліва направо: бібліотекар Юлія Терновська і відвідувач читальним залом наукової літератури Олена Іванівна Головна разглядають книжки.

Фото В. ПАЩУКА.

Комсомолу присвячується

Уперше поштові марки на комсомольську тематику випущено в нашій країні в 1938 році. До випуску входило п'ять марок з зображенням молодого шахтаря комбайнера червоноармійця-піхотинця, льотчика і моряка.

В 1943 році на марках серії, присвяченій 25-річчю ВЛКСМ, відбито бойові епізоди Великої Вітчизняної війни. 30-річний ювілей організації відзначено емісією з шести марок, що розповідають про мирні будні комсомольців. Є в серії марки також: з зображенням нагород комсомолу — орденна Леніна, Червоного Прапора і Трудового Червоного Прапора. Серія 1953 року відбиває появу на прапорі ВЛКСМ другого орденна Леніна, а марки, пов'язані з 40-річчям комсомолу, — третього.

На честь 50-річчя ВЛКСМ Міністерство зв'язку випустило серію, до якої входить шість поштових марок і блок. На першій з них — орден Червоного Прапора і червоний кавалерист у пориві атаки. Цей самий малюнок повторено й на знаку поштової оплати блоку. На всіх інших мініатюрах — орден Леніна, орден Трудового Червоного Прапора, будови перших п'ятирічок, штурм рейхстагу, картини відбудови народного господарства та освоєння цілини. На останній з марок — орден Жовтневої Революції, червоний прапор і пам'ятний ювілейний знак.

На марці, виданій до 60-річчя ВЛКСМ, зображено комсомольський значок і шість орденських стрічок.

В. МОЗЕЛЬ,
студент III курсу мехмату.

ПИШІТЬ НАМ: 270000, Одеса-Центр, вул. Петра Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ: Одеса, вул. Петра Великого, 2, 3-й поверх, кімната 86.

ДЗВОНІТЬ: тел. 23-84-13

Редактор М. ЩЕРБАНЬ.